T008 A HÀM VIII (28) Q13-23-Địa Chủ-tt

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH SOÁ 31

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû caïnh hoà Loâi thanh2, nöôùc Chieâm-baø3. Baáy giôø, Toân giaû Nhò Thaäp ÖÙc Nhó4 soáng moät nôi vaéng, töï tu goác phaùp, khoâng boû möôøi hai phaùp haïnh Ñaàu-ñaø, ñeâm ngaøy kinh haønh, khoâng lìa giaùo lyù ba möôi baûy Phaåm trôï ñaïo. Hoaëc ngoài, hoaëc ñi, thöôøng tu chaùnh phaùp. Ñaàu ñeâm, giöõa ñeâm, cuoái ñeâm, thöôøng töï coá gaéng khoâng boû moät giaây. Song taâm vaãn khoâng ñöôïc giaûi thoaùt khoûi duïc, caùc phaùp höõu laäu. Luùc baáy giôø, choã maø Toân giaû Thaäp Nhò ÖÙc Nhó kinh haønh, maùu töø baøn chaân bò naùt chaûy ñaày traøn caû leà ñöôøng, gioáng nhö choã moå traâu. Quaï, dieàu ñeán aên maùu. Song taâm vaãn khoâng ñöôïc giaûi thoaùt khoûi duïc, caùc phaùp höõu laäu. Roài Toân giaû Nhò Thaäp ÖÙc töï nghó: “Trong nhöõng ngöôøi ñeä töû khoå haønh tinh taán cuûa Ñöùc Phaät Thích-ca, ta laø ngöôøi ñöùng ñaàu. Song nay taâm cuûa ta vaãn khoâng ñöôïc giaûi thoaùt khoûi caùc laäu. Vaû laïi, gia nghieäp ta nhieàu tieàn cuûa. Ta neân xaû boû phaùp phuïc, trôû veà laøm baïch y, ñem tieàn cuûa boá thí roäng raõi. Chöù laøm Sa-moân nhö hieän nay thaät khoù, khoâng deã.” Baáy giôø, Theá Toân töø xa bieát ñöôïc nhöõng gì Nhò Thaäp ÖÙc Nhó suy nghó, lieàn löôùt qua hö khoâng maø ñi, ñeán choã Toân giaû kinh haønh, traûi toïa cuï maø ngoài. Khi ñoù, Toân giaû Nhò Thaäp ÖÙc Nhó ñeán tröôùc choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài qua moät beân. Theá Toân hoûi Toân giaû Nhò Thaäp ÖÙc Nhó: –Vöøa roài oâng vì côù gì maø nghó raèng: “Trong nhöõng ngöôøi ñeä töû khoå haønh tinh taán cuûa Ñöùc Phaät Thích-ca, ta laø ngöôøi ñöùng ñaàu. Song nay taâm cuûa ta vaãn khoâng ñöôïc giaûi thoaùt khoûi caùc laäu. Vaû laïi, gia nghieäp ta nhieàu tieàn cuûa. Ta neân xaû boû phaùp phuïc, trôû veà laøm baïch y, ñem tieàn cuûa boá thí roäng raõi. Chöù laøm Sa-moân nhö hieän nay thaät khoù, khoâng deã”? Nhò Thaäp ÖÙc Nhó ñaùp: –Ñuùng vaäy, baïch Theá Toân. Theá Toân baûo: –Nay Ta hoûi laïi oâng, oâng tuøy ñoù traû lôøi Ta. Theá naøo, Nhò Thaäp ÖÙc Nhó, tröôùc kia khi coøn taïi gia oâng gioûi khaûy ñaøn chaêng? Nhò Thaäp ÖÙc Nhó ñaùp: –Ñuùng vaäy, baïch Theá Toân. Tröôùc kia khi coøn taïi gia con khaûy ñaøn raát gioûi. Theá Toân baûo: –Theá naøo, Nhò Thaäp ÖÙc Nhó, neáu daây ñaøn caêng quaù thì aâm höôûng khoâng ñeàu. Khi ñoù tieáng ñaøn nghe coù hay khoâng? Nhò Thaäp ÖÙc Nhó ñaùp : –Thöa khoâng, Theá Toân.

1.

Tham chieáu, Paøli, A IV 55 Soòa (R. iii. 375). Haùn, Trung 29 (T1n26, tr. 611c28); Taïp 9 (T2n99, tr.

62b22).

2.

Loâi thanh trì. Paøli: Gaggaraø-pokkharaòì, moät ao sen ôû Campaø.

Chieâm-ba . Paøli: Campaø. Cf. Paøli, ibid. Phaät truù taïi Raøjagaha, treân Gijjhakuøæa. Trung 29, Phaät taïi

3.

Xaù-veä. Nhò Thaäp ÖÙc Nhó . Truyeän keå chi tieát, xem Töù Phaàn 38 (T22n1428, 843b12 tt), Nhaân Duyeân 4.

Thuû-lung-na . Paøli: Soòa Koôivìsa.

Theá Toân baûo: –Theá naøo, Nhò Thaäp ÖÙc Nhó, neáu daây ñaøn laïi chuøng, khi ñoù tieáng ñaøn nghe coù hay khoâng? Nhò thaäp ÖÙc Nhó ñaùp: –Thöa khoâng, Theá Toân. Theá Toân baûo: –Theá naøo, Nhò Thaäp ÖÙc Nhó, neáu daây ñaøn khoâng caêng khoâng chuøng, khi ñoù aâm ñaøn nghe coù hay khoâng? Nhò Thaäp ÖÙc Nhó ñaùp: –Thöa vaâng, Theá Toân. Neáu daây ñaøn khoâng chuøng, khoâng caêng, luùc aáy aâm ñaøn nghe raát hay. Theá Toân baûo: –ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy. Quaù tinh taán, cuõng baèng nhö traïo cöû5. Neáu löôøi bieáng, ñaây seõ rôi vaøo taø kieán. Neáu coù theå ôû giöõa, ñoù laø haønh baäc thöôïng. Nhö vaäy khoâng laâu seõ thaønh ngöôøi voâ laäu. Theá Toân sau khi thuyeát phaùp vi dieäu cho Tyø-kheo Nhò Thaäp ÖÙc Nhó xong, trôû veà beân bôø hoà Loâi aâm6. Baáy giôø, Toân giaû Nhò Thaäp ÖÙc Nhó suy nghó nhöõng gì Theá Toân ñaõ daïy baûo, ôû nôi nhaøn tònh, lieân tuïc khoâng ngöøng tu haønh phaùp ñoù, vì muïc ñích maø thieän gia nam töû xuaát gia hoïc ñaïo, caïo boû raâu toùc, tu phaïm haïnh voâ thöôïng, cho ñeán nhö thaät bieát raèng: “Sinh töû ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc caàn laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn taùi sinh nöõa.” Toân giaû Nhò Thaäp ÖÙc Nhó ñaõ thaønh A-la-haùn. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Ñeä töû sieâng naêng, ñeä nhaát khoå haønh trong haøng Thanh vaên cuûa Ta chính laø Nhò Thaäp ÖÙc Nhó7. Sau khi caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Phaät thuyeát phaùp, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 48

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, ôû trong thaønh Xaù-veä, tröôûng giaû Sa-ñeà9 maéc beänh, maïng chung. Nhöng tröôûng giaû ñoù khoâng coù con caùi, neân moïi taøi baûo ñeàu nhaäp heát vaøo cung. Baáy giôø, vua Ba-tö-naëc ngöôøi dính ñaày buïi baëm, ñi ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân. Theá Toân hoûi vua: –Ñaïi vöông, vì sao ñi ñeán Ta vôùi thaân hình ñaày buïi baëm? Vua Ba-tö-naëc baïch Theá Toân:

Nguyeân Haùn: Ñieäu hyù . 5.

Loâi aâm , ñaàu kinh noùi Loâi thanh. 6.

7. Xem treân, kinh soá 2, phaåm 4. Paøli, A I 14.2 (R. i. 23): AØraddhavìriyaønaö yadidaö soòo Koôivìso. 8. Tham chieáu Paøli, S. 3. 20 Aputtaka (R. i. 91). Haùn, Taïp 46 (T2n99, tr. 337b24). Ñeå baûn: Baø-ñeà tröôûng giaû , phieân aâm, neân ñoïc laø sa. Paøli: Seæææhi-gahapati. Taïp 44: Tröôûng giaû 9.

teân Ma-ha-nam .

–Trong thaønh Xaù-veä naøy coù tröôûng giaû teân laø Baø-ñeà, hoâm nay maïng chung. OÂng khoâng coù con caùi. Con töï thaân ñeán tröøng thaâu taøi saûn, xöû lyù nhaäp cung. Rieâng vaøng roøng taùm vaïn caân, huoáng chi nhöõng taïp vaät khaùc. Nhöng tröôûng giaû kia ngaøy coøn soáng, aên nhöõng ñoà aên raát laø teä dôû, khoâng aên thöù ngon. Nhöõng y phuïc oâng maëc thì caùu baån, khoâng saïch. Con ngöïa keùo xe cho oâng thaät gaày yeáu. Theá Toân baûo: –Ñuùng vaäy, ñaïi vöông! Nhö vua vöøa noùi. Phaøm ngöôøi tham lam keo kieát ñöôïc tieàn cuûa naøy khoâng daùm aên, khoâng cho cha meï, vôï con, tôù haàu, noâ tyø. Cuõng laïi khoâng cho baèng höõu quen bieát. Cuõng khoâng cho Sa-moân, Baø-la-moân vaø caùc toân tröôûng. Neáu ngöôøi coù trí coù ñöôïc taøng baûo naøy, thì hay hueä thí, cöùu giuùp roäng raõi, taát caû khoâng chuùt gì luyeán tieác, cung caáp Sa-moân Baø-la-moân vaø caùc vò cao ñöùc. Khi ñoù vua Ba-tö-naëc hoûi: –Tröôûng giaû Baø-ñeà naøy, maïng chung bò sinh vaøo choán naøo? Theá Toân baûo: –Tröôûng giaû Baø-ñeà naøy, maïng chung seõ sinh vaøo trong ñaïi ñòa nguïc Theá khoác10. Vì sao? Vì ngöôøi naøy ñoaïn maát thieän caên, neân thaân hoaïi maïng chuùng sinh vaøo trong ñòa nguïc Theá khoác. Vua Ba-tö-naëc hoûi: –Tröôûng giaû Baø-ñeà ñoaïn thieän caên sao? Theá Toân baûo: –Ñuùng vaäy, ñaïi vöông! Nhö vua ñaõ noùi, tröôûng giaû kia ñaõ ñoaïn maát thieän caên. Song tröôûng giaû kia phöôùc cuõ ñaõ heát khoâng taïo laïi caùi môùi. Vua Ba-tö-naëc hoûi: –Tröôûng giaû kia coøn soùt laïi phöôùc naøo khoâng? Theá Toân baûo: –Khoâng, ñaïi vöông! Khoâng coøn soùt maûy may naøo toàn taïi. Nhö ngöôøi nhaø noâng kia chæ thu maø khoâng troàng, neân sau laïi bò khoán cuøng, daàn daø cho ñeán cheát. Vì sao? Vì chæ tieâu saøi saûn nghieäp cuõ maø khoâng taïo môùi. Tröôûng giaû naøy cuõng nhö theá, chæ höôûng phöôùc cuõ laïi khoâng taïo cuûa môùi. Ñeâm nay, tröôûng giaû naøy seõ vaøo trong ñòa nguïc Theá khoác. Baáy giôø, vua Ba-tö-naëc, trong loøng lo sôï, lau nöôùc maét maø thöa: –Tröôûng giaû naøy ngaøy tröôùc ñaõ taïo ra coâng ñöùc phöôùc nghieäp gì maø ñöôïc sinh vaøo nhaø giaøu coù, laïi ñaõ taïo ra goác reã baát thieän naøo maø khoâng höôûng ñöôïc cuûa caûi cöïc giaøu naøy, cuõng khoâng vui thuù trong nguõ duïc? Baáy giôø, Theá Toân baûo vua Ba-tö-naëc: –Vaøo quaù khöù xa xöa, thôøi Phaät Ca-dieáp, tröôûng giaû naøy ôû trong thaønh Xaù-veä, laø con nhaø noâng. Sau khi Ñöùc Phaät nhaäp dieät, coù Bích-chi-phaät xuaát hieän ôû ñôøi, ñeán nhaø cuûa tröôûng giaû naøy. Khi tröôûng giaû naøy thaáy Bích-chi-phaät ñöùng ôû tröôùc cöûa, lieàn töï nghó: “Nhö Toân giaû naøy xuaát hieän ôû ñôøi raát khoù. Nay ta haõy ñem ñoà aên thöùc uoáng ñeán boá thí ngöôøi naøy.” Baáy giôø tröôûng giaû boá thí cho vò Bích-chi-phaät kia. Vò Bích-chi-phaät naøy aên xong, lieàn bay leân hö khoâng maø ñi. Khi tröôûng giaû ñoù thaáy vò Bích-chi-phaät hieän thaàn tuùc, lieàn phaùt theä nguyeän nhö

Theá khoác ñòa nguïc ; cuõng goïi laø Ñeà khoác hay Khieáu hoaùn . Xem Tröôøng 19 (T1n1, tr. 121c6, 10.

123c29). Paøli: Roruva, cf. S. i. 30.

vaày: “Nguyeän ñem goác thieän naøy, khieán cho ñôøi ñôøi sinh ôû choã naøo cuõng khoâng ñoïa vaøo ba ñöôøng döõ, thöôøng nhieàu cuûa baùu.” Sau ñoù laïi coù taâm hoái tieác: “Nhöõng thöùc aên vöøa roài ñaùng leõ cho noâ boäc chöù khoâng cho ñaïo nhaân ñaàu troïc naøy aên.” Tröôûng giaû nhaø noâng luùc ñoù haù laø ngöôøi naøo khaùc chaêng? Chôù coù nghó vaäy. Tröôûng giaû nhaø noâng luùc ñoù, nay chính laø tröôûng giaû Baø-ñeà naøy. Khi ñoù thí xong, phaùt theä nguyeän naøy, do coâng ñöùc naøy, oâng sinh ra nôi cuõng khoâng ñoïa ñöôøng döõ, thöôøng nhieàu cuûa, laém baùu, sinh nhaø phuù quyù, khoâng thieáu thoán moät thöù gì. Nhöng sau khi ñaõ boá thí, laïi sinh taâm hoái: “Ñaùng leõ ta cho noâ boäc aên, chöù khoâng cho ñaïo nhaân troïc ñaàu naøy aên.” Vì do nguyeân nhaân naøy, neân oâng khoâng höôûng ñöôïc cuûa cöïc giaøu naøy, cuõng khoâng thích soáng trong naêm duïc. Töï mình khoâng cuùng döôøng, laïi khoâng cho cha meï, anh em, vôï con, tôù haàu, baïn beø quen bieát; khoâng boá thí cho Sa-moân, Baø-la-moân, caùc vò toân tröôûng. Chæ höôûng nghieäp cuõ maø khoâng taïo caùi môùi. Ñaïi vöông, cho neân keû coù trí ñöôïc cuûa caûi naøy neân ban thí khaép, ñöøng coù tieác nuoái, roài seõ ñöôïc cuûa caûi voâ soá. Ñaïi vöông, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy. Baáy giôø, vua Ba-tö-naëc baïch Theá Toân: –Töø nay veà sau, con seõ boá thí khaép cho Sa-moân, Baø-la-moân, chuùng boán boä. Nhöng caùc dò hoïc ngoaïi ñaïo ñeán caàu thöïc, con khoâng theå cho. Theá Toân baûo: –Ñaïi vöông, chôù nghó nhö vaäy. Vì sao? Vì taát caû chuùng sinh ñeàu do thöùc aên maø toàn taïi. Neáu khoâng aên thì seõ bò cheát. Baáy giôø Theá Toân lieàn noùi keä nhö vaày: Neân nieäm boá thí khaép Maõi chaúng döùt taâm thí AÉt seõ gaëp Hieàn thaùnh Ñoä nguoàn sinh töû naøy. Baáy giôø vua Ba-tö-naëc baïch Phaät: –Nay con laïi caøng raát hoan hyû höôùng veà Nhö Lai. Vì sao? Vì taát caû chuùng sinh ñeàu do thöùc aên maø toàn taïi, khoâng aên thì khoâng toàn taïi. Khi ñoù, vua Ba-tö-naëc noùi: –Töø nay veà sau con seõ boá thí khaép, khoâng coù gì hoái tieác. Baáy giôø, Theá Toân thuyeát phaùp vi dieäu cho vua Ba-tö-naëc xong, vua töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaûnh leã saùt chaân Phaät, roài lui veà. Vua Ba-tö-naëc sau khi nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 511

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Toân giaû A-nan ôû nôi nhaøn tònh, töï nghó nhö vaày: “Theá gian coù höông naøy

11. Tham chieáu Paøli, A iii 79 Gandha (R. i. 225).

chaêng, höông ngöôïc gioù, höông xuoâi gioù, höông vöøa ngöôïc vöøa xuoâi gioù12?” Baáy giôø Toân giaû A-nan lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài qua moät beân. Khi aáy Toân giaû A-nan baïch Theá Toân raèng: –Con ôû nôi nhaøn tònh töï nghó: “Theá gian coù höông naøy chaêng, höông ngöôïc gioù, höông xuoâi gioù, höông vöøa ngöôïc vöøa xuoâi gioù?” Baáy giôø Ñöùc Theá Toân baûo A-nan: –Coù dieäu höông naøy, höông vöøa ngöôïc gioù, höông

vöøa xuoâi gioù vaø höông vöøa ngöôïc vöøa xuoâi theo gioù. A-nan baïch Theá Toân: –Ñaáy laø loaïi höông naøo, höông vöøa ngöôïc gioù, höông vöøa xuoâi gioù vaø höông vöøa ngöôïc vöøa xuoâi theo gioù? Theá Toân baûo: –Coù loaïi höông naøy, maø hôi cuûa noù laø höông vöøa ngöôïc gioù, höông vöøa xuoâi gioù vaø höông vöøa ngöôïc vöøa xuoâi theo gioù. A-nan baïch Phaät: –Ñoù laø nhöõng höông naøo, höông vöøa ngöôïc gioù, höông vöøa xuoâi gioù vaø höông vöøa ngöôïc vöøa xuoâi theo gioù? Theá Toân baûo: –Coù ba loaïi höông naøy, höông vöøa ngöôïc gioù, höông vöøa xuoâi gioù vaø höông vöøa ngöôïc vöøa xuoâi theo gioù. A-nan baïch: –Ba loaïi ñoù laø nhöõng gì? Theá Toân baûo: –Höông giôùi, höông vaên, höông thí. Naøy A-nan, ñoù laø coù ba loaïi höông naøy, laø höông vöøa ngöôïc gioù, höông vöøa xuoâi gioù vaø höông vöøa ngöôïc vöøa xuoâi theo gioù. Trong caùc loaïi höông thôm coù ñöôïc trong theá gian, ba loaïi höông naøy laø toái thaéng, toái thöôïng, khoâng thöù gì saùnh baèng, khoâng thöù gì bì kòp. Cuõng nhö töø boø coù söõa, töø söõa coù laïc, töø laïc coù toâ, töø toâ coù ñeà hoà, nhöng ñeà hoà naøy laø toái thaéng, toái thöôïng, khoâng thöù gì saùnh baèng, khoâng thöù gì bì kòp. ÔÛ ñaây cuõng vaäy, trong caùc loaïi höông thôm coù ñöôïc trong theá gian, ba loaïi höông naøy laø toái thaéng, toái thöôïng, khoâng thöù gì saùnh baèng, khoâng thöù gì bì kòp. Baáy giôø Theá Toân lieàn noùi keä naøy: Moäc maät vaø chieân-ñaøn Öu-baùt vaø caùc höông Trong heát thaûy höông naøy Höông giôùi laø toái thaéng. Thaønh töïu ñöôïc giôùi naøy Khoâng duïc, khoâng bò nhieãm Chaùnh trí maø giaûi thoaùt Choã ñi, ma chaúng bieát. Höông naøy tuy tuyeät dieäu

12. Paøli, ibid., ba loaïi höông naøy: Höông cuûa reã (muølagandho), höông cuûa loõi (saøragandho), höông cuûa hoa (pupphagandho), chæ thôm theo chieàu. Coù höông naøo ngöôïc gioù cuõng thôm, vöøa ngöôïc vöøa xuoâi gioù cuõng thôm?

Laø caùc höông ñaøn, maät
Nhöng höông giôùi toái dieäu
Möôøi phöông ñeàu nghe bieát.
Chieân-ñaøn tuy coù höông
Öu-baùt vaø caùc höông
ÔÛ trong caùc höông naøy
Höông vaên laø ñeä nhaát.
Chieân-ñaøn tuy coù höông
Öu-baùt vaø caùc höông
ÔÛ trong caùc höông naøy
Höông thí laø ñeä nhaát.

Ñoù goïi laø coù ba loaïi höông naøy, höông vöøa ngöôïc gioù, höông vöøa xuoâi gioù vaø höông vöøa ngöôïc vöøa xuoâi theo gioù. Cho neân, naøy A-nan, haõy tìm caàu phöông tieän thaønh töïu ba höông naøy.

Naøy A-nan, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy.

A-nan sau khi nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 6

Nghe nhö vaày:

Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn truùc Ca-lan-ñaø, thaønh La-duyeät, cuøng vôùi naêm traêm ñaïi Tyø-kheo.

Ñeán giôø, Theá Toân khoaùc y, caàm baùt, vaøo thaønh La-duyeät khaát thöïc. Khi ñoù, Ñeà-baøñaït-ñaâu cuõng vaøo thaønh khaát thöïc. Khi Ñeà-baø-ñaït-ñaâu vaøo ngoõ heûm, Phaät cuõng ñeán ñoù.

Nhöng Phaät töø xa thaáy Ñeà-baø-ñaït-ñaâu tôùi, lieàn muoán ñi lui laïi. A-nan baïch Theá Toân:

–Vì sao Theá Toân muoán traùnh ñi heûm naøy?

Theá Toân baûo:

–Ñeà-baø-ñaït-ñaâu ñang ôû heûm naøy, cho neân phaûi traùnh ñi.

A-nan baïch Phaät:

–Theá Toân haù sôï Ñeà-baø-ñaït-ñaâu sao?

Theá Toân baûo:

–Ta khoâng sôï Ñeà-baø-ñaït-ñaâu, nhöng ngöôøi xaáu naøy khoâng neân gaëp gôõ.

A-nan baïch raèng:

–Nhöng, Theá Toân coù theå khieán Ñeà-baø-ñaït-ñaâu naøy ñi phöông khaùc.

Baáy giôø Theá Toân lieàn noùi keä naøy:

Ta troïn khoâng taâm naøy
Khieán kia ñi phöông khaùc
Nôi ñoù y gaây nghieäp
Töï taïi theo yù mình.

A-nan baïch Theá Toân:

–Nhöng Ñeà-baø-ñaït-ñaâu coù loãi ñoái vôùi Nhö Lai.

Theá Toân baûo:

–Khoâng neân gaëp ngöôøi ngu hoaëc.

Khi ñoù Ñöùc Theá Toân quay sang A-nan maø noùi keä naøy:

Khoâng neân gaëp ngöôøi ngu
Ñöøng a toøng ngöôøi ngu
Cuõng ñöøng cuøng thaûo luaän
Tranh luaän chuyeän thò phi.

Khi ñoù, A-nan laïi duøng keä hoûi Theá Toân:

Ngöôøi ngu khaû naêng gì?
Ngöôøi ngu coù loãi gì?
Giaû söû cuøng ngoân luaän,
Keát cuoäc thaát thoá gì?

Baáy giôø, Theá Toân laïi duøng keä naøy ñaùp:

Ngöôøi ngu töï gaây nghieäp

Vieäc laøm ñeàu phi phaùp
Chaùnh kieán phaûn luaät thöôøng
Taø kieán ngaøy caøng theâm.
Cho neân, naøy A-nan, chôù tuøng söï vôùi aùc tri thöùc. Vì sao? Vì tuøng söï vôùi ngöôøi ngu, seõ khoâng coù tín, khoâng giôùi, khoâng vaên, khoâng trí. Tuøng söï Thieän tri thöùc caøng taêng theâm coâng ñöùc, giôùi ñöôïc thaønh töïu ñaày ñuû.
Naøy A-nan, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy.
A-nan sau khi nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 7

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn truùc Ca-lan-ñaø, thaønh La-duyeät, cuøng vôùi naêm traêm Tyø- kheo. Baáy giôø vua A-xaø-theá thöôøng xuyeân cung caáp cho Ñeà-baø-ñaït-ñaâu naêm traêm choõ côm. Luùc ñoù, Ñeà-baø-ñaït-ñaâu danh vang boán phöông, giôùi ñöùc troïn veïn, danh xöng ñaày ñuû, môùi coù theå khieán cho vua haèng ngaøy ñeán cuùng döôøng. Khi caùc Tyø-kheo nghe Ñeà-baø-ñaït-ñaâu ñaõ ñöôïc lôïi döôõng naøy, hoï ñeán baïch Theá Toân: –Nhaân daân trong nöôùc ca ngôïi Ñeà-baø-ñaït-ñaâu noåi tieáng khaép nôi, môùi khieán cho vua A-xaø-theá thöôøng xuyeân ñeán cuùng döôøng. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Tyø-kheo caùc oâng chôù oâm loøng ham muoán lôïi döôõng cuûa Ñeà-baø-ñaït-ñaâu naøy. Vì sao? Vì Ñeà-baø-ñaït-ñaâu laø ngöôøi ngu gaây ra ba söï naøy, caùc haønh vi cuûa thaân, mieäng, yù, nhöng khoâng heà kinh sôï, cuõng khoâng sôï haõi. Nhö Ñeà-baø-ñaït-ña hieän nay laø ngöôøi ngu neân tieâu heát caùc coâng ñöùc thieän. Nhö baét choù döõ maø ñaùnh vaøo muõi noù, caøng laøm noù hung döõ theâm. Ngöôøi ngu Ñeà-baø-ñaït-ñaâu cuõng nhö vaäy, nhaän lôïi döôõng naøy lieàn noåi leân coáng cao. Cho neân, naøy caùc Tyø-kheo, cuõng ñöøng khôûi leân yù töôûng ñaém tröôùc lôïi döôõng. Tyø-kheo naøo ñaém tröôùc lôïi döôõng thì khoâng ñöôïc ba phaùp. Ba phaùp gì? Ñoù laø khoâng thaønh töïu giôùi Hieàn thaùnh, Tam-muoäi Hieàn thaùnh, trí tueä Hieàn thaùnh. Tyø-kheo naøo khoâng ñaém vaøo lôïi döôõng thì seõ ñöôïc ba phaùp. Ba phaùp gì? Ñoù laø thaønh töïu giôùi Hieàn thaùnh, Tam-muoäi Hieàn thaùnh, trí tueä Hieàn thaùnh. Neáu thaønh töïu ñöôïc ba phaùp naøy seõ phaùt thieän taâm, khoâng ñaém vaøo lôïi

döôõng. Naøy caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 8

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Coù ba baát thieän caên naøy. Nhöõng gì laø ba? Tham baát thieän caên, nhueá baát thieän caên, si baát thieän caên13. Tyø-kheo naøo coù ba goác reã baát thieän naøy seõ bò ñoïa vaøo ba ñöôøng döõ. Nhöõng gì laø ba? Ñoù laø ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sinh. Nhö vaäy, Tyø-kheo,

neáu ngöôøi naøo coù ba goác reã baát thieän naøy thì seõ coù ba ñöôøng döõ. Tyø-kheo neân bieát, coù thieän caên naøy. Nhöõng gì laø ba? Voâ tham thieän caên, voâ nhueá thieän caên, voâ si thieän caên14. Tyø-kheo, ñoù goïi laø coù thieän caên. Ngöôøi naøo coù ba goác thieän naøy, lieàn coù hai neûo laønh vaø Nieát-baøn laø ba. Nhöõng gì laø hai neûo laønh? Ñoù laø ngöôøi vaø trôøi. Tyø-kheo, ñoù goïi laø ai coù ba thieän naøy, seõ sinh vaøo choã laønh naøy. Cho neân, naøy caùc Tyø- kheo, haõy lìa ba goác reã baát thieän, tu ba goác reã thieän. Naøy caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 9

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Coù ba tuï naøy. Nhöõng gì laø ba? Ñoù laø chaùnh tuï15, taø tuï, baát ñònh tuï.16 Sao goïi laø chaùnh tuï*? Coù ñaúng kieán17, ñaúng trò, ñaúng ngöõ, ñaúng nghieäp, ñaúng maïng, ñaúng phöông tieän, ñaúng nieäm, ñaúng ñònh. Ñoù goïi laø chaùnh tuï. Sao goïi laø taø tuï? Nghóa laø coù taø kieán, taø trò, taø ngöõ, taø nghieäp, taø maïng, taø phöông tieän, taø nieäm, taø ñònh. Ñoù goïi laø taø tuï.

13. Cf. Taäp Dò 3 (T26n1536, tr. 376b12). Paøli, A III 69 (R. i. 201): Tìòimaøni akusalamuølaøni: Lobho akusalamuølaö, doso akusalamuølaö, moho aku-salamuølaö. 14. Cf. Taïp Dò 3 (T26n1536, tr. 376c21) Paøli, Ibid. (R.i. 203): Tìòimaøni, bhikkhave, kusalamuølaøni: Alobho kusalamuølaö, adoso kusalamuølaö, a-moho kusalamuølaö. Nguyeân Haùn: Ñaúng tuï . 15.

Cf. Tröôøng 8 (T1n1, tr. 50b18): Ba tuï: Chaùnh ñònh tuï , taø ñònh tuï , baát ñònh tuï ; Taäp Dò 16.

4 (T26n1536, tr. 381a1). Cf. D 27 Saígìti (R.iii. 217): Tayo raøsì–micchattaniyato raøsi, sammattaniyato raøsi, aniyato raøsi. Ñaúng kieán . Treân kia, coù choã noùi laø chaùnh kieán. 17.

Sao goïi laø baát ñònh tuï? Nghóa laø coù chaúng bieát Khoå, chaúng bieát Taäp, chaúng bieát Taän, chaúng bieát Ñaïo, chaúng bieát ñaúng tuï, chaúng bieát taø tuï. Ñoù goïi laø baát ñònh tuï. Caùc Tyø-kheo neân bieát, laïi coù ba tuï. Nhöõng gì laø ba? Nghóa laø coù thieän tuï, ñaúng tuï, ñònh tuï. Sao goïi laø thieän tuï? Chính laø ba thieän caên. Nhöõng thieän caên naøo? Voâ tham thieän caên, voâ nhueá thieän caên, voâ si thieän caên. Ñoù goïi laø thieän tuï. Sao goïi laø ñaúng tuï? Chính laø taùm Ñaïo phaåm cuûa Hieàn thaùnh goàm: Ñaúng kieán, ñaúng trò, ñaúng ngöõ, ñaúng nghieäp, ñaúng maïng, ñaúng phöông tieän, ñaúng Tam-muoäi. Ñoù goïi laø ñaúng tuï. Sao goïi laø ñònh tuï? Nghóa laø coù bieát Khoå, bieát Taäp, bieát Taän, bieát Ñaïo, bieát thieän tuï, bieát aùc tuï18, bieát ñònh tuï. Ñoù goïi laø ñònh tuï. Cho neân, caùc Tyø-kheo, ôû trong ba tuï naøy, haõy traùnh taø tuï vaø baát ñònh tuï. Haõy phuïng haønh chaùnh tuï naøy. Naøy caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi

nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 10

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Coù ba quaùn töôûng naøy. Nhöõng gì laø ba? Quaùn duïc töôûng, saân nhueá töôûng, saùt haïi töôûng . Tyø-kheo ñoù goïi laø ba töôûng. 19

Tyø-kheo neân bieát, neáu ngöôøi quaùn duïc töôûng, khi maïng chung seõ ñoïa vaøo ñòa nguïc. Neáu quaùn saân nhueá töôûng, khi maïng chung seõ sinh trong loaøi suùc sinh, thuoäc vaøo caùc loaøi gaø, choù; sinh trong caùc loaøi raén, truøng. Neáu quaùn haïi töôûng, khi maïng chung seõ sinh trong loaøi ngaï quyû, thaân hình bò thieâu ñoát, ñau khoå khoâng theå keå ñöôïc. Tyø-kheo, ñoù goïi laø coù ba töôûng naøy, seõ sinh vaøo trong ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sinh. Laïi coù ba töôûng. Nhöõng gì laø ba? Ñoù laø töôûng xuaát ly, töôûng khoâng saùt haïi, töôûng khoâng saân nhueá20. Neáu ngöôøi naøo coù töôûng xuaát ly, khi maïng chung seõ sinh trong loaøi ngöôøi. Neáu ngöôøi naøo coù töôûng khoâng saùt haïi, khi maïng chung seõ sinh leân trôøi moät caùch töï nhieân. Neáu ngöôøi naøo coù töôûng khoâng saân nhueá, khi maïng chung, ñoaïn tröø naêm keát söû, ôû nôi kia21 nhaäp Baùt-nieát-baøn. Tyø-kheo ñoù goïi laø ba töôûng, haõy thöôøng nieäm tu haønh. Haõy xa lìa ba aùc töôûng naøy. Naøy caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

Ñeå baûn: AÙc thuù . 18.

Cf. Taäp Dò 3 (T26n1536, tr. 377a26): Ba baát thieän taàm : Duïc taàm , nhueá taàm , haïi taàm 19.

. Cf. D 27 Saígìti (R.iii. 215): Tayo akusalavitakkaø–kaømavitakko, byaøpaødavitakko, vihiösaø-vitakko. Cf. Taäp Dò 3 (T26n1536, tr. 377b8): Ba thieän taàm : Xuaát ly taàm , voâ nhueá taàm , voâ haïi 20.

taàm . Paøli, ibid., Tayo kusalavitakkaø–nekkhammavitakko, abyaøpaødavitakko, avihiösaø-vitakko. 21. Trong naêm Tònh cö thieân.

Keä toùm taét:
Ñòa chuû, Baø-caâu, Nhó,
Baø-ñeà, höông thuaän nghòch
Ngu, theá, ba baát thieän,
Ba tuï, quaùn sau cuøng.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.